

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

Hirdetések és előzetesek fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdejében, valamint hirdetések s nyilvántári közlemények egy fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.	
Évesleg három részre	
Egész évre	8 ft.
Fél évre	4 —
Negyed évre	2 —
Vásárolni kívánók	
Egész évre	9 ft. — kr.
Fél évre	4 — 50
Negyed évre	2 — 25
Néplátóknak helyben:	
Egész évre	6 ft. — kr.
Fél évre	3 — —
Negyed évre	1 — 50
Néplátóknak vidéken:	
Egész évre	7 ft. — kr.
Fél évre	3 — 50
Negyed évre	1 — 75

Szerkesztési iroda és kiadó hivatal:

Sötét- s csendes-utca sarkán, Hofneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetesek és hirdetések is küldendők.

Szerkesztésnél levelek nem fordítanak el. Közlések nem adóznak vissza.

Szerkesztővel értekezhetel: d. e. 11 óráig 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

LAP-ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG:

MÁRTONFI KÁROLY

SZEMÉD GYULA

KOZMA LÁSZLÓ.

Szilágyi Dezső kritikusa.

Szilágyi Dezső programbeszède a budapesti józsef-városi választó körületben a nap eseményei közé tartozott. Arról vezéreltek országzászert a politikai lapok, mint minden fontosabb politikai mozzanatról. Megkritizálták ezt a beszédet. E kritikák ellenében Szilágyi védeni mindenké elöl fősleges, de nem is lehet a mi feladatunk. Hiszen maga az a körülmény, hogy az országos lapok kivétel nélkül azzal foglalkoztak, legmeggyőzőbb argumentum annak nagy jelentősége mellett eszmár maga ez a körülmény kizárja a süjtő s agyonvágni szerető kritika jogosultságát legalább Szilágyival szemben. Tehát mi e fölött könnyű lélekkel terhetnek napirendre. Szilágyi Dezső programbeszède gyújtott, hatott mint mindig s a legelesebb kritika, melyet arról olvastunk, leginkább bizonyította azt, hogy Szilágyi sokoldalú állam-terüri.

Hanem reánk vidéki választó polgárokra érdekes annak a szempontnak a megvilágítása, amelyből Szilágyi kritikusa kiindult s amelyből a múltban és jövőben is kiindulnak.

Mindenek előtt hadd constataljuk, hogy a kormánypártnak egy eszeppel se tetszik Szilágyi politikai működése, s hogy a függetlenségi párt is kezd már reá haragudni.

Az, hogy a kormánypart nem szereti Szilágyit, igen természetes, az, hogy a függetlenségi párt kezd rá haragudni, nyilvánvaló jele annak, hogy Szilágyi közel áll a miniszteri társához. Már most a kormánypart benne a hatalmas vetélytársat, ellenben a függetlenségi párt a majdan megostromlandó kormánypart vezeret látja.

Szilágyi a kormánypartiak szemében szálka, mert egy erőben és tehetségekben gazdag párt vezere, mely pártnak elvei és meggyőződése szentségének fogva előbb-utóbb Tiszat meg kell buktatnia, — de szálka a függetlenségi párt, szemében is, mert azzal, hogy Tisza bukik es helyébe Szilágyi jó, — meg a függetlenségi törekvések meg nem valóultak, s a függetlenségi ismét opponálni fognak.

De ez is mind igen szép és természetes is. Az a párt, mely Magyarország függetlenségét írta zászlójára, tehát egy alapjában véve magasztos,

és szent ezéért küzd, — de a mely magasztos és szent ezél csak álomkép lehet a jelen viszonyok között, melynek megvalósítása fölöttélei csak évtizedek múltával állhatnak elő, — az a párt mely ez idejűleg csak egy majdan megvalósítandó eszmenek folyton napirenden tartásáért létezik, — ha Szilágyi irányában már ma is merev magatartást követ, — saját párterdekének követkevényáját proklamálja ezzel. Opponál Szilágyinak, amint opponálni fog mindig mindenkinek mindazon ideig, míg elvei, ezéljai meg nem valóulnak. A függetlenségi párt magatartása es szempontból is észszerű, s kritikusa- nak Szilágyi beszède iránti szándékos elfogultsága itt nyer nemi igazolást. De a függetlenségi párt a választásokra nevez a választás estapiacian változva halad s kezét nyújtott a mérsékelt ellenzéknek Tisza megbuktatására. Mit bizonyít ez?

Azt, hogy a függetlenségi párt belátja, mikép Tisza megbuktatásával, s Szilágyinak kormányra jutásával egy lépéssel közelebb jutott ezájához s hogy sokkal szabadab eivének képzeli mint a jelenlegit.

A függetlenségi párt tisztában van azzal, hogy Tisza bukásával nem a kormány emberei változnak csupán, de változik maga a rendszer is, s a súlyos nyomás alól, mely alatt a Tisza kormány nemzetünket tartja — megszabadulni s tágabb tér nyílik a függetlenségi elvek terjesztésére. Egy valószággal liberalis kormány, mely vallakozik a közjogi alapot kiteszesztem, sokkal közelebb áll a függetlenségi törekvésekhez, mint az a kormány mely, a közjogi alapot csak toldozgatja — foitozgatja s mindig lealkuszik belöle egy-egy esipnyit. De jellemzőbb e helyzet megvilágítására a kormánypartii kritikusk magatartása.

Originalis kritikusk ezek. Voltaképen kik a kormánynak az igazándi ellenségei?

A függetlenségiék.

Igen természetesen, mert azok egészen más uton haladnak mint a kormány. Azok egészen ellentetes állasponton vannak. S ha a kormány csak évi harczot s nem személyes tusát viv az ellenzékkel, akkor észszerűen csak is a függetlenségi párt ellen kellene szörnia lövegeit s nem a mérsékelt ellenzék ellen.

De mit tesz a kormány párt?

Nagyon raffiniert módon jár el. A függetlenségi pártot úgy tekinti, mint egy makranczos gyereket. A kit csak meg kell kissé simogatni, hogy ne haragudjék olyan nagyon. es kívánságait, melyek a viszonyok folytán úgy sem teljesíthetők, — elismeri elvben igazolónak, jóknak.

Azt mondja ravasz sunyisággal: „Ti függetlenségiék, derék, jó gyermekek vagytok. Igazatok is van. Jól tesztek, ha opponáltok. (Hiszen kisebbségben lesztek ugyis!) Hanem ezek az imposztorok, a mérsékelt ellenzék, ezek már rossz emberek, mert (talán még többsége is vergődnek) miniszterek akarnek lenni!”

Ime Szilágyi Dezső kritikusa- nak kiindulási pontja, megvilágítva gyakorlati szempontból.

A kritikuskok tehát nem éppen Hübelle-Balázscent rugdalóznak Szilágyi ellen. Van nekik jó okuk félni ettől a férlfutól. Nevezetesen a kormánypartii kritikuskoknak.

Azonban, mint tudjuk, a kritika ephemer becsű, a megkritizált munka pedig századokra kiható. A kormánypartnak Szilágyi ellenében való gyűlölete es ócsárlása csak Szilágyi mellett tanuskodik.

Azt mondja Hugó Viktor: „A csodálatnak talpzata a gyűlölet s a telkesünek másik oldala az ócsárlás. Gyűlölet es ócsárlás mellettnek bizonyítanak, midőn ellenük akarnek tanuskodni. Az ócsárlás szibgat dícsőség számba veszi s tiszok. Az ócsárlás hajtsága mérközik a tetszes nagyságával.”

Mi fáj e megyei kormány-pártnak.

Valami fáj nekik, az már bizonyos.

Látszik, hogy fáj, mert rug-kapál. Vesszük észre, hogy fáj, mert hangosau siránközik. Tapasztaljuk, hogy fáj, mert folyton szemrehányásokkal illet bennünket. Hanem azért seholy olyan nevétséges szerepet nem visz a kormánypart mint éppen a mi megyénkben.

A mi bennünket illet, — hat készségesen elismerjük meg a kormány-pártnak is azt a jogosultságot, hogy velünk szemben, mint a meggyőződés kapcsával összefűzött párt gerája magát. Jól tudjuk ugyan, hogy a meggyőződés e partban a legkisebb szerepet játsza. de hat, — jól van, legyen azért párt ha józan, higgadt gondolkozás vezérli. Szebbe állunk vele, küzdünk férfiasan, s gyozedelünköt nem tekintjük ez esztében az ó legyozetésüknek, verségünknek, nem a mi bukásunknak, hanem elismerjük, hogy az eszme mindkét esetben gyozott. Így a józan, higgadt gondolkozású kormányparttal szemben.

De milyen ez a mi megyebeli kormány-pártnak?

Milyen elemekből áll ez? Kik a vezérei? Kik a szóvivői? Kik védik e párt álláspontját? Mely név nyumba kölcsönöz fényt tevékenységének?

Mind eme kérdésekre hallgat a krónika.

Mert hiszen a megyei foispán csak nem tekinthető pártvezérnek.

Az a kormány kinevezett méltóság hivatalnok, a ki rendszerint úgy tánczol, a mint neki onnan fölülről futyulnek!

Semminem állami hivatalnok, a ki „muszaj”-kormányparti nem tarthat igényt arra, hogy egy meggyőződés alkotta párt irányadó tagjaként tekintessék. A kirol nem lehet föltelezni, hogy ellenzéki is lehetne, a ki csak is, mint kormányparti ember fejthet ki tevékenységét, annak a hitelé már e körülménynél fogva is meg van ígátva, az korteskedhetik kedre szerint, de irányadó egyének föl nem tolhatja magát.

Ki tehát a megyebeli kormánypart vezetője? A foispán hivatalos kortes, a szolgabíró hivatalos mameluk, az állami hivatalnokok hivatalos fejbőlöntök, ezek urakat nem is lehet másként tekinteni, mint kormánypartiakat, s ha mindjárt ellezéki érzelteket is volnaak, ok nyilvánosan csak mint kormánypartiak szerepelnek, sőt nyílt kimondják, hogy egyebek nem is lehetnek. Ki tehát a kormánypart vezetője ezeken az urakon kívül? Mert ezekkel szóba nem állhatunk. Ezeknek nem kell kapacitálása a kormánypart részéről, mert nekik „muszaj” a kormány mellett szavazni, ezeknek nem kell kapacitálása az ellenzék részéről, mert haszlatlan taradság, ok nem szavazhatnak a kormány ellen.

Hat hol vannak azok az urak a kik „szabaadulva” párt czimen szövöttek a kormány mellett küzdeni az elvek mezején. Szeretnek látni oket, hogy megkerdeszessük, mi fáj nekik?

Nem lehet tagadni, hogy itt-ott bujkál egy-egy kormánypartii ember, a ki társadalmi állásának, függetlenségének, indifferens voltamál fogva szivesen akceptálható lenne egy kormánypartii igénytelen taggául. De hat azzal álljunk szóba. Egy nem létező partnak létező igénytelen tagjával diskurálgassunk?

Ha végig tekintünk megyénkben mindenütt a hol állások es tekintélyes egyeneket látunk, a hol vagyoni s függetlenségi tekintetek irányadó góczpontokat alkotnak, ott csakis ellenzéki mozgalmakkal találkozunk. Nem látunk seholy garancziát, szilárd támpontot egy kormánypart megalakulásában, mint azt más vármegyékben látjuk.

Mi fáj tehát mégis annak az ugynevezett, de valószággal nem szervezett megyei kormánypártnak?

Hát megmondjuk mi azt?

A kormánypart rendszerint a megyei kormányzat élén álló főispán személy körül csoportosul. Ez oly dolog, a mi ellen kormánypart szempontból semmi kifogásunk sem lehet. Rendszerint nem nyeri ez a csoportosulás létjogosultságát egyéni érdekek — egyéni ambíciókban, hanem a főispáni tekintélyben, erély igazság szeretet s férfiaságban. A főispánok nem tekintélyes, erély — igazság szeretet és férfias — gyének kiváló eszközei lehetnek a kormányban a választási célok elérhetésére. Sőt, a hol ily férfiak vezérlik a megyét, — látjuk is, hogy tekintélyes és független egynek álló kormánypart is alakul. Innen a kormánypart rendszerint győzelme a választási csatákban.

De mit tapasztalunk a mi megyénkben? Sajnálattal kell konstatálnunk (már a megyei közigazgatás helyes s öszhangzatos vezetése érdekében is sajnálnunk kell) hogy Bacs-Bodrog megye ez időszerű főispánja nem az az ember, akoré a megyei gentry, a vagyoni és társadalmi állásánál fogva vezérszerephez hivatott egyének csoportosulásának, de ellenkezőleg, éppen ezek az elemek alkotják a legdeczírtibb ellenzékét, s éppen ezek az elemek vetik latba politikai súlyukat a kormány ellenében.

Magyei főispánunk népszerűsége csak hivatalos tosztok kétes ködöbör ragyog élénk, népszerűségét pedig az bizonyítja legáltalánosabban mondom, hogy még azok az irányuló egyének is kikéddig folyton folyvást a kormány hű emberei voltak, lassan-lassan épen a főispán személye iránti erős ellenszenvöl testelő-lelkeltől hívei az ellenzéknek.

Hat ez faj a mi megyénk ugynevezett kormánypartjának!
Annak a kormánypartnak, melynek szervezete azonos a megyei és állami szervezettel, vagyis a mely part, nem is a független polgárok megggyőződés alkotta szövetelek, hanem a megyei s állami tisztviselők zsinórban rángatott marionette serege.

De ha ez faj is, — mi eről nem tehetünk, s nem is fogunk tehetni.

Választási mozgalmak.

Mártonfi Károly Zombor szab. kir. város ellenzékéi érzelületi polgárainak képviselőjelöltje június 10-án a punkösd hétfőjén fogja megtartani programbeszédet.

Bacs-Bodrog vármegye központi választásnnya a megye törvényhatóságának összes kerületére nézve a képviselő választás határidejét június 10-án s 13-án a tüzte ki. Nagyon sietés lehet ez a dolog a főispán urnák. Mintha csak attól félne hogy mindennap veszélyt hozhat a kormánypartra. E határidő valószínűleg első lesz az egész országban. Egyébként igazsa lehet, csak nagyon nem igen fog használni a sietséget, mert az ellenzék készen várja már a csatáért.

Egy újabb példa a jegyzők garázdálkodására. Bajmokról értesítenek bennünket, hogy midőn a függetlenség pártjának jelöltjüket Németh Albertet várták, elkerülték a bírótól az agyukat, és az nyomában ki is szolgáltatta azokat, de mielőtt a jegyző meghallgatta a lövöldözést, rögtön visszavittette.

Zombor sz. kir. városában a központi választásnnya a képviselő választás határidejét június 10-ére tűzte ki. Választási elnök egyezmszind az első szavazatszedő küldöttség elnöke: dr. Csihás Benő, helyettes elnök: Tárzay Mór. Másodolök egyezmszind a második szavazatszedő küldöttség elnöke: Virter Károly, helyettes elnök: Perviz Sándor. Jegyzők: Szlavay Ferenc, Jozits Gyula, helyettes jegyzők: Karsay István és Tillinger Ferenc. Szavazási sorrend: Az első köldöttséghez tartozik: Belváros, külváros, cservenka; a második küldöttséghez tartozik Szelenice és Banat. Az első küldöttség szavazási helye: a városkaza térénél, a második

„Vadászkürt” nagyerme. (Minderről bővebben a hivatalosan kiadott hirdetményeket meg nem kaptnk meg.)

A kernyjai választó kerületből.
Széchenyi Jenő kormánypartí képviselőjelöltje megtartotta a 10-25-én programbeszédjét Orozovirván, — a hol tudta, és az elfogadó közöregéi jegyző is jelezte, hogy rajta a bíró, és néhány izraelitán kívül bizony it pártja nincs. — Ezeknek biztos tudatában parkodott egyébként nagy számú halgatölt meggyőzni a böles Tisza-kormány igaz hazafiságát és rendíthetölön elvéltségör, mert ugyanönd tisztelt keresztény híveim! — Kossuth Lajos mondásokát bennünk csak is a morál tartás felett, és ime Orozovirva közöregének van kisdelőöl intézete (persze nem a kormány érdeméből) és van önélegyzöl pézintézet! — Ezek a kormány bökos érdemei hazánkban, és hogy hozzá szölkjünk zöngyünk és hitelmítveleteinkhez, hát azt mondom, hogy én már bejártnm tolvaj-baranyát, sőt még talán örszögöt is, de azt mondom, hogy az adó nagy mindennit, tehát nagyak kell lenni Magyarországban is — az ösztrák ördöket. — Ajánlom magamnt képviselő jelöltjéimnek. A programbeszédnek vége levén, a függetlenségi part nagy számban hallgatói saját képviselőjelöltjüket Németh Albertet megjelölve névben szetszölköztak.

H I R E K.

Helyreigazítás. Lapunk f. hó 25-ödik keltezzet 63. számába egy ominozs tövéddel csuszott be, melyet sietünk helyreigazítani. „Hírek rovatunkban ugyais az mondatik, hogy: „Csöd. Kaufmann Samu vegyeskereskedő Német-Palánkán bej. az üjvidéki trvszékénel feg. 18-án voltakpejen pedig nem csödöt, mondott de özéget jegyzettette be Kaufmann Samu fiatal kereskedő, a mi lönnyeges különbség. A sajtó hibák démonától ünnepelesen kikérjük az ilyen vastag tréfákat, melyek egy jóhírű fiatal kereskedő reputációját veszélyeztetik!

Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága június 10-én rendes gyűlést tart.

Sztaniszláv levelezők passzát ezt ottani pósta ellen, mivel nagymértő rendeltességek történek. A közönségnek de el 11-órától 12 óráig várakozni kell magvalamit kikap, aztán d. u. 1-3-ig is komoztál a postás ur. Ha túrelmetlenkedsz azzal a gorombasággal főznek le, hogy „Takarodás szemtelen!” Ohajdnál volna ha az ilyen vásszádelésekk a postaiigazgatóság elejét venné.

Megjelent a hazai könyvkereskedésben mindenütt kapható „Vörösmarty összes műveinek” 5 és 6 füzeté. A mű úsinal van rendezve. Ára egy füzetnek 30 kr. Kiadó: Mennher Vimos a „Képes Családi Lapok” kiadója.

A magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium a Zomborban építendő gimnáziumhoz megveendő Stebbler-féle telekre 5000 forintot utalványozott. A barátosság alkudozások a telek megveletére iránt már megkezdettek mely azonban egyelőre nem vezetett célra. Mint halljuk, a város sífogya sajtáintan ellen tezik.

Hymen. Blüh Benő m. k. adóztít eljegyzette magának Schön Fáni k. a. Schön Adolf helybeli könyvkereskedő hugat. Gratulálunk!

Az 1885-iki orsz. kiállításhoz Gád Ferenc által zeneköltő és a szabadkai városi zenekar karnagya igea érdekes zeneművet fog beküldeni.

A rigyicza borsódi úton történt rablölgyilkosságról még következők irják lapunknak: A Páriszban Antal tulajdonát képező simlónai család bejőrt és nejét f. hó 21-én elfogták és meggyilkolták. Ugyanazon éjjel a nő öccsére és egy madarasi cserpekeskedő volt ott, aki éjjel után eltávozott. Így a grany természetesen első sorban a cserpepre másodszorban az öccsére esziként akitől a cserpepe megtudta, hogy a család igaz öszreg pénzrel rendelkezik. A stánstis őrsparancsnok Vidokovits Márk fardozásának közönségbe, hogy ezen obscurus ügy meoskára megoldásra talál.

Pályázatok. Bukinban postamesteri, a zombori kir. adóhivatalnál VI. oszt. adó-tiszt-, a palánki kir. bíróságál aljegyzői állomásra pályázat van hirdetés.

Hymen. Széchenyi Lajos evang. lelkes eljegyzette Stehlo Irén kisasszonyt, Stehlo Jozsef glózsán, evang. lelkes főesperes leányát.

Hymen. Dr. Popovits Dusán zombori orvos vasárnap délelőt tartotta esküvőjét. Drakulics Darinka kisasszonnyal a helyb. gör. kel. templomban. Nászgyökny voltak a menyasszony részéről Stojakovics Mikló megyei érzsávekí Stojakovics részéről Sándor Béla főispán.

Nekrológ. L. u. d. s. a Lujza tanítónő a hó 19-án Adám elhunyt.

Szt. Tamásn rejtélyes gyilkosság történt. F. hó 21-én este 9 órakor Mikovics nevű sz. famási polgár az úrvakar kimenve megöltetöttek. A tetteseket nyomozták.

A csendör regénye. Ez az alább elmondandó regényes történet, írja a Sz N., egy szegedi csendörrel esett meg, aki Bácskára rendelték. A csendör megismerkedett egy szép ifjú leánnyal. Mivel fiu volt, a ki sanyaru sorsa vitt arra, hogy csendörnek álljon: a leány pedig tisztos polgári szölk gyerneke. A csendör azon kívánságát barna legény volt, a leány pedig szép szöke jelenség. Megszerették egymást s hogy teljes legyen a regény, jegyváltás lett a vége. — Egyzer a csendör társával portyázásra ment. Rablókát ölöztek, kik vissza-visszalövdöztek a „tol las anygakor.” Egy golyó a mi csendörünket szemén találta. A szegény csendör életét elösdötötte a világ s bizony ki se világozódott többé. Kihunyt neki örökre minden fény. A csendör mindekk szemén megakult, beszállították Zombor város körházáka. „Ej nő katona dolog!” mormogta a nyomorék hű, míg világtalan szeméből két könny csepp hullott ágyára. Ezzel előtötte azt a fényt is, mely még a sötétbenben világozt neki. Lemondott jegyeséről. Mílon hosszú szenvedés után fölgögyült sebéből, visszakielgett menyasszonyának a jegygyűrűt. Megíratta leveleiben, hogy lemondott jegyeséről, mert nem kívánhatja józan észszel, hogy vagy emberhez kösse magát egész életör. Ö most elmegy egy tavollak rokonnához, a hol csendörben leöri hátralevő napjait. De Z.-ben érte a csendör a válasz, melyben a leány annyja arra kért őt, hogy a kilölt végör tévozzék, látogasson el hozzájuk. Mikor pedig belépett menyasszonyához, sirva dől nyakába s többé el sem bocsátta. A vak csendör utólag vezeti szö menyasszonyát. Mivel pedig a szerelmét vagy, remélhetőleg szépen meg fognak férni a vak csendör és a felesége.

Asszeorazioni Generali. Mai számunk hírletés rovatában közöljük a trieszi általános biztostó társaság (Asszeorazioni Generali) 1883-ik évi zárszámláját és vagyony kimutatását. A mint a jelentésből látjuk ezöb jó hírnevű biztositási intézet fejlődése a lefolyó évben is jelentékeny előhaladtást öszteszt. Öszteszt díj és illetménybevételei 13.281.391 fl. 88 kr. 18 rugnak. A még folyamatosan levő kockázatok tartaléka 955.016 fl. 38. szpordot. Ez 1883-ik év végéig folyamatosan levő előztalajító tőkebiztositások öszregé 177.246.710 fl. 4 kr. tezesen, tehát kereszsz 7 millió forinttal növekedett. Az életbiztositási osztály üzletének ezen jelentékeny szpordozását különösen ki kell emelnünk, és ezt az intézet, mint az a jelentésben jogval hangsúlyoztatik, részben azon általános bizalomnak, melyvel a biztostó közönség irányában viseltetik, részben a kötvények feltételeiben pár év előtt behozott és a biztostó közönségre nézve nagyon előnyös újításoknak köszönhető. Az 1883-ik évet 2780 kárért 9,61.924 fl. 38 kr. és egy fennállású öka 516.048 kárért 169.785.742 fl. 35 kr. fizetett ki a trieszi általános biztostó társaság, mely öszregölő hazánkra magára 74.284 kárért, öszszen 30.022.836 fl. 15 kr. esik. A jegybiztositási üzletnél szvenvedt jeletékeny veszteségek dacára 551.410.79 krypti tiszta nyereség mutatkozott és így minden 315 ftal bezetett részvény után 220 frank — 88 ftinyi öszlöké adható. A tüzbiztositási osztálynak a későbbi években behajtatódó díjai fedezetére adott kötvények értéke öszregé 13.992.193 fl. 02 kr. emelkedett; az intézet kezességi alapja részvénytekében és kézpénztartalékokban 29.698.524 fl. 29 kr. tezesen és mint a vagyonykimutatásból látható, a legnagyobb előjegyzáttal, jó értékekben van elhelyezve.

Valentin es lapunka jökrévvé hamburgi bankház mai estarskora közöztett hamburgi pénzkiosztásra vonatkozó hirdetésör felhívjuk tisztelt ölvösnök figyelmét, mely kisorsolások ketszökvény a közönség érdekelődését megérdemli, mert kevés költséggel mindenki megkísértheti szerzeséjét.

IRODALOM.

Felhívás. Magyar Karoly kir. járásbíró által ir. „Telekonyvi rendtartás” című munka melöböl megjelölhetése céljából

tisztelletek kérem azon urakat, kiknek az alábbi irak megküldettek, hogy azokat e hó 15-iki vagy végeig szerzőzöh, vagy alulírottokhoz elküldésük veszedkejenek. Kelt Karczson, 1884. év május havában. Szómla S. kiadó. E. F. 11. v. z. és a F. 11. v. s. Singer Mihály „Szervén kísérletek” című beszökelemmentésére s jellemzősora díszesretekkel élni s ezt oly szízen felintétni, mint a kiadóknak gyakorta szokásuk a szerző a közönségnek szemben. A szerző szorgalmas és keresett hírlapíró létesben, ki a magyar szepiadalom terén már lép először a nyilvánosság elé beszökeivel, melyekről magvalóban tulszeregen, rövid előzáróban a következőket írja: „Egyzer, szívhez szöke beszökezők ezek, melyeknek eseményei a mindennapi élet keretében forognak. Ha a nyomas olvasó szívét a köztünk forzó egynek öröme és fájtalmán inkább meghajtat, mint a valóságál öszze nem léró regényhökö mesterkélt bonyodalmu kalandjai, úgy „Szervén Kísérleteim” kedves fogadtatásban fog részesülni. Részméről csak azt fozom meg ehhez, hogy a részt humorisztikus szint komoly tárgyú novellák minden egyes alakja életben, a mesterkéltégek kikerül, zamata irályal van festve; érdekelődésüket mindig lökötve, a beszökeket kedves szokoztatásúl és mulatságul szölköztánál. A mi díszes kiállításban, finom velinapírova nyomtatva — június hó végével — fog megérni, terjedelme körülbelül 12 iv lesz. Előfizetési ára bérmentes kereszöttek alatti beküldés mellett 1 frt 20 kr. Gyütöknek minden tiz példány után egy tiztelépdányval kedveskedem. A gyütövek és előfizetési pénzek tizteléttel alulírt kiadóhögyörbe intézendők, ki a megrendelt példányokat a mi megjelenése után azonnal megküldi. — Györött, 1884. május hóban. Kiadó: tizteléttel: Henricke Rezzö, kiadótulajdonos és könyvkereskedő.

A „Magyarország és a Nagyvilág” című nagy képes szepiadalom a helyilapra felhívjuk t. ölvösnök figyelmét. A lap minden számban 10—12 illusztráció jeletük meg, köztöm szöke jeles magyar rajzölöktől. Szepiadomalni is ismeretterjesztő tartalma a legelősebb tollú iratokól ered. Mikszáth Kálmán, Györi Vilmos, Peletay István, Mikló Izidor, dr. Molnár Antal, Jakab Elek történetör, Margittay Dező, Frankenburg Adolf és Tóth Béla állandó dolgozóiraisa a „Magyarország és a Nagyvilág”-nak, mely rövidébb regényeken, beszökeken, rajzokon és költeményeken kívül számos érdekes közöseményt hoz a hazai történelem, a földrajz ismeretek, a népiséme, a természetudományok stb. köréből. Közöl azonbanki zenszeti és szökhizási tárgzakat és terjedelmes könyvismertéseket. A gazdag tartalmu kiadó lapot, melyben a család minden tagja talál a maga számára szökeköztatót és izlés-neműtö előnézőt, a megöten ajánljuk a t. közönség figyelmébe. Előfizetés árát, noha tekintetkik még igen jeletük meg, negyedeve csak 2 frt, fél évre 4 ft. egység árát. Előfizetni a Légrady utca közölkötésánál Budapest, nádor-utca 7. szám) lehet. Mutatványzásmat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

A Képes Családi Lapok 33. számának tartalma: A „Kö-Uristen”; elbeszélés, írta Mathényi Flóra. — Kis madárka; költemény Szomory Károlytól. — A fehér rőzscsacokor; elbeszélés, írta Borostyai Irma. — Egy eszavargó; Bret Harthe beszöke, fordította Wirtzfeld Béla. — A busz dáinok; beszöke, írta Köszöghy Géza. — A falkerény rejtelme; elbeszélés, írta Lúthay Viktória. — Hétl tárcza. Mozgalmas idök; írta Charles Triste. — Bohókás történet; írta Charles Sándor. — A gyorsirásöl; írta Göncz László. — Képmagyarázat. — Mindenfélő; képeink: Drossirozott farkasok. — Érszöket királyne Wesszhabanden. — Edes teher. — A tronörköspár keleti útja; Megrégeké Konstanznapolyba. Mellöletk: A „Hellen” egy év című regény 97—112 oldala. A botókora: Heti napár. — Sakkjáték. — Szemrétegvény. — Talányok megfejtése. — Megjöfökö nevora. — Feleletek, értesítések. — A kis tula iri búzás. — Hirdetésök A 34. szám tartalma: A „Kö-Uristen”; elbeszélés, írta Mathényi Flóra. — Dalok; költemény Prem Jozseftől. — A fehér rőzscsacokor; elbeszélés, írta Borostyai Irma. (vége). — Egy eszavargó; Bret Harthe beszöke, fordította Wirtzfeld Béla. — A falkerény rejtelme; elbeszélés, írta Lúthay Viktória. — Hétl tárcza. Horvath István emlekozete; írta és székesleherhávi Horvath ünnepejen május 11-én szavalkta Komcsy Jozsef. — A eszavargó dacok; Gaborheli Kálmántól. — Oh ne szress. — Költemény Petrovits Lászlótol. — Gondolatok. — Képmagyarázat. — Mindfélő. Képeink: A vándorszákké kiirtása Herczegovinában. — Medvetánczoltó orosz

vásártéren. — Halálson találta. — Mellek-
let; A „Hellen vagy egy év” című regény
113—128 oldal. — Mai számunkhoz van
mellékelve a „Gazdasági és Házartási La-
pok” május havi száma. A borítékon Hetti
naptár. — Sakk-talány. — Magikus pont-rejt-
vény. — Talányok megjelölése. — Megjelölés
névsora. — Kérdések. — Feleletek. — A kis
lúti huszárs. — Hirdetések. — Előzetes:
Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnöve-
dele utca 8. sz. Ezüst évré 0 frt, fél évré
3 frt, negyedévré 1 frt 50 kr.

NOVELLA-TÁR.

A kit a nagypapa gyűlölt.

— Ebeszées. —

Ira: REINER ILONA.

[Vége.]

X.

A szinesz.

Roma Sándor mint az odújából kirugdo-
zott kutyá sompolygott ki a szobából. Lesiet-
te a lépcsőn, ott találkozott a vén lakó-
tommal, aki merere végig nézte. A szinesz
összehúzódva sietett tóra. Az udvar hosszán
áthaladva a kapuhoz ért, a mely nyitva állott
meg. Végigsínta kezét halántékán, viszané-
zett s egy mely, fájdalom sobjajjal neki
dult a síkságnak.

Aggában egy chaos kavargott s a ha-
látnak lüktető erei mutatták, hogy ret-
tesen lehet az, a mi e chaosban értele-
mel bír.

Meggyorsítá léptét s olykor féltéken
tekinte vissza, nem látja-e valaki, majd sebbel-
lobbal halad előre, mint a kit üldöznek.
Szemei vadul forogtak úregekiben, ajkai vo-
naglottak, s olykor érthetelen szavak
tek ki rajta.

Néha mosolygott édesen.
„Békével Kent, ne jőj
A sárkány s haragja közé” — mon-
dogatta.

Sűrű bozótból tévedt, melyen keresztül
csörtetve érdeklődően találta magát. Ko-
rult égből nyíló fenyők örökzöld koráikkal,
alant sárga lombokkal fedett talaj. Szó szél
rohant végig a ritkás fasorok között. A szinesz
levette kalapját s átengedte gyér hajszálait
a szél játékszerűül.

— Hát mormolta fogai között. Én
Lear király vagyok! Körültekintet. Azután
mosolygva szólt:

„Mi nem vagyunk mi többé,
Mikor a természet elnyomatra lévén,
A testtel a lelket túrni kényseritit!”

Hahaha! Kacagott a vén szinesz. S a
viszhang harsogva választ adott reá.

Közben elborult az ég és sűrű sötét
felhők törzseivel feje fölé. A szinesz vad
gyönyörözést vizsgált a menny boltozatát.

Jobb leondu nem.

Szilárdan, mint nekem jobban nem tes-
szene. — Ez szavakkal. S miközben az égen égő
szetörődött felhők halvány villamokat szürkít-
szt a láthatáron, o fejt lehorasztva keblé-
re időbb-odább bolyongott s keserű arc-
kifejezéssel mormolta:

„Az élet: arny
Mely jár-kelek; egy szegény komédia
Ki óra hosszant tombol és dübög
Azzal lepel s szava se hallatik.”

Azután egy odvas la elé állta, hosszan
nézett ra, majd így szólt:

— Te vagy ugy-e gróf Kelenföldi, az
én apódom? Nos tehát, mond meg nekem
mért gyűlölsz te engem oly annyira? Odadől
a fa mellé, fölemeld büszkén fejedt s rút al-
páthosszal szavalt:

„S most ime válaszol:
Mint arra biztos ok nem létezik
Miert nem tőr egy csemcsög kőcát
Szükséges artatlan macskát amaz
Emez dagadt dudát nem, s kenetlen
Erővel oly szegény magára vonni
Hogy sértsen illetem, ki serve van:
Ugy nincs nekem, nem is kell más okom
Rögzött gyűlönek undorlani egyb.

No hát nincs megjelölés?”

E pillanában szokatlanul csipos szél
rohant végig sivitva a fák között megrazva
a vén szinesz üstökét, az egy fához kapasz-
kodva tudott csak megállni, miattal így
szavalt:

„Idő, előbb jársz bős feltételemmel!”

Az ég csatornái megnyitják s zuhogve
szakadt le a teljes zapor, pillanatra egész
áradatot idéve elő, megfürdve az egész
erdőt.

A vén szinesz tagjai megdöbbenetek a
hidegtől. Fölkacagott s így szólt:

— O Lear! Szegény Lear!
„Bőz a hogy bírsz, hull zapor, tőr okád!”
Fúj szél! Szakadj meg! Fúj, dű
hőng vihar,

Felhő omoljatok le, míg a tornyot
S a szelvirőlát elslajvesztitek.”

A szél s eső végre oly fagyot árszot-
tak testére, hogy már-nem mozudni is alig
tudott. Végre erőfeszítést tön, szilaj düböl-
vgrázdálón kezdett.

„Ti gondolatul györszabb kéntüzek
Kengyelítok a tölgyhasát
Mennykőnek hamvaszátok el
Ez osz fejet. Villázott rengető
Villám döngésd laposra e kemény
Kerek világot, rontsd el!”

Természet műhelyét s egyszerre fojts meg
Minden esirát, műből a háladálat
Ember koldokozik.”

E vadul mondott idézetek után neki
szaladt az egész létséget körül vevő pocso-
lyának s futkosott benne össze-vissza így
kiáltva fel:

„Nyitlan szólvá, félek
Hogy nem vagyok valódi eszemen.”

Végre zsebébe nyult s rozskoté, dido-
regve vont elő onnan egy pisztolyt, melyet
rögtön ruhája alá rejtett, nehegy áttázk.

— Ide nézettek! Ide nézettek! Ezek
valának Lear király utolsó szavai. De Lear
királyval nem vehetném. Hamlet! O Ham-
let. Te szólost, mi is a lét vagy nem lét?

„Methalni, elszunyadni, semmi több.”
Szegény Hamlet! Igazad van. De —

— Talán álmódi: ez a bökénél! S mégis
hogy végezze be?

„A többi néma csend.”
Ez ellen Othello erősebb támadással
lát el.

„Ha tetszék
Istennek: engem buval látogatni
S mint zápor hullna tar fejemre a
Csapás, veszély, gyalázat és nyomor
S reményemlen a sors foglya lennék:
Mégis talánok szivem egy zugában
Egy csópp türelmet!”

Osztoba Othello! Türelmet. Túrni s szan-
vedni! Píuf! Milyen az a kis golyó véget szel-
kít minden szenvedésnek. Túrni! Hogy is
mo: dja Coriolanus?

„Ez oly szerep
Melyet prulva játszanám!
Ó tovább is túrni!”

„Koldusi nyelv
Mozogyon ajkaim közt s e vasas térd
Melyet csupán a kengyel görbített, mint,
Alamiznas emberé hajoljon.”

— Okinább a halál! Nem ezt nem teszem!
— E rám tukmált szerepben én
Soh sem játszom jól!”

Elővette a pisztolyt s mellének irányzó,
miközben egész lényében megrándult.

„No mérég hass!”
A ravasz elcsattant, de az elázott piz-
toly nem engedelmekedett a nyomásnak,
nem sült el.

A vén szinesz haragosan irányzó most
már homokának.

Hüha! A gytacs nem gyúthatott meg.
Egyébként már ereje is teljesen fogyo-
tának volt. Kiejtő kezéből a pisztolyt s nem
sokára maga is lerogyott a hideg sárba ér-
thetetlen dolgokat mormolva Lear, Othello,
Macbeth s Hamletről, mint valamikori dicső
szerepeiről.

Majd elhallagított végkép, szemeit de-
leges erővel zárta le a fagy, tagjai lassankint
egészen szellden meredtek, s ama jétkony alom
nincs eldöröszté karjai közé, melyből többé
nincs élredés.

A vén búnos kisznevendett.

Ott találtak meg néhány nap múlva a
Kelenföldi kastély emberai, a kik azonnal
jelentést tettek róla az agg grófnak.

Megszólt! Ez volt a halálhíre.

Illyónd még a már már teljesen föl-
épült Margitnak is tudomására lehetett adni,
a ki igazán hi leányként siratta meg. Kimul-
ta a veletlennek lét fölőrsa s Margit simu-
sna tudta meg, hogy ez az ember utolsó
óraiban minden büncért ön maga szabta ki
büntetését, s hogy az a fagy, mely körülterte
agy szívet, — saját akaratából ölte meg.

Ott nyugszik a vén szinesz a park egy
szomorú füzaga fölött, fejfája egy egyszerű
sírkereszt, melyre Margit egykor mint bol-
dog neje Arthur grófnak csupán annyit ír-
t a saját kegyelutelen megörzésül, s hogy
egyszersmind a mult szomorú történetét e
pár szóba összefoglalja:

„A kit a nagypapa gyűlölt!”

10160. sz.
alisp. 1884.

HIRDERMÉNY.

A tend és köznyomás megörzése, s
személy- és vagyonbiztonság fenntartása, va-
lamint a törvényhatóság, egy községek ö-
kormányzati hatóságából kifolyó egyik kiváló
jogát és kötelességét képezvén, részéről
különbö sulyt fektetnek arra, hogy a községek
a küszöbön álló képviselő választási mozgal-
mak alatt, és a választások idején e jogukat

teljes mérvben érvényesítsék, és abból folyó
kötelességeiket pontosan teljesítsék.

Nem szükséges a községeket ügyelme-
zetten, hogy bármely visszadés, vagy bü-
ntény azért, mert az a választási jog gyako-
rlata között követeltet el, nem eshetik en-
yhébb beszámítás alá.

Felhívom ennélfogva községeket, hogy
önkormányzati hatáskörükben tegyenek meg
minden szükséges intézkedéseket a végből,
hogy a képviselő választási mozgalmak alatt,
s a választás idején törvénybe ütköző és ál-
lamellenes intézkedések, törvényellenes csele-
mények, rendellenességek és zavarkások elő-
ne forduljanak, és ha még is előfordulnának,
azok a törvény értelmében megtoroltassanak.

Mi végből szájkécsékesen tartottam az
1874-iki évi XXXIII. törvényczikknek 91.
96—103 §-ig terjedő szakaszát azok megie-
morhétése és elsajátíthatása céljából, mhez
tartás végett, egész terjedelmében ide sktatni
91. §. A ki az összirő vagy szavazat-
költségét, vagy a központi választ-
mány tagját, vagy általában azokat, kik e
törvény rendelkezének végrehajtásával megih-
vartak, hivatalos eljárásuk alatt szóval, tet-
tel, vagy bármí más módon bntalmazva vagy
rágalmazva, vagy becsületsértő kifetésköz-
vetésével megzavartja vagy közbotránközzással nyilván
megyalázza, a mennyiben tette súlyosabb
beszámítás alá és büncselekménynek nem ké-
pez, 500 frtg terjedhető bírsággal, illetőleg
3 hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

Aki a választási ügyekben működő kül-
döttségeket hivatalos eljárásukban büntető-
cselekményvel való fenyegetéssel, vagy
erőszaklakk meggátolja, vagy a ki hivatalos
eljárásuk erőszakos megzatlására ígat, va-
lasztói jogának 3 évre leendő felfüggeszté-
sével és két évre terjedhető börtönrre bünte-
tendő.

96. §. Aki a választónak vagy családja
valamely tagjának azon célból, hogy bizony-
jóllore szavazzon vagy ne szavazzon,
vagy a szavazástól tartózkodjék, vagy vala-
mely jóllore szavazott vagy nem szavazott,
pénzt, pénzértéket, vagy más előnyt ad vagy
ígér, vagy azt valamely előny elvonásával fe-
nyegeti, a választói jognak 3 évre felfüggesz-
tésével s 1000 forintig terjedhető bírsággal,
vagy 6 hónapig terjedhető fogsággal büntet-
endő.

Ugyanzon büntetés alá esik azon vá-
lasztó is, ki a neki, vagy tudtával családja
tagjának a jelen §-ban megjelölt célból adott
pénzt, pénzértéket vagy más előnyt elfogadta
(97. §. Az előző 96. §-ban kitűzött
büntetéssel sújtandó az is, aki az azon §-ban
említett okból etet és itat, valamint az is,
ki ezen etetést és itatást elfogadja.

98. §. Aki nyilvánosan szólvá vagy írat
terjesztése által a tulajdon sérthetlensége,
valamely nemzetiség, osztály vagy hittelek-
zet ellen törvénytelen fölépésre ígat, ugy-
szintén aki törvények vagy a törvényes
főnökek elleni engedtelenségre lázit, választói
jogának 3 évre felfüggesztésével és 1500
frtg, vagy egy évig terjedhető fogsággal
büntetendő.

99. §. Aki nyilvánosan, szólvá vagy írat
terjesztése által a király személyének sérthet-
lenségét megzavartja, aki az ország alkotmá-
nyának törvénytelen módon való megváltoz-
tatására, a magyar állam egysége ellen ígat,
vlasztói jogának 3 évre való felfüggesztésén
felül 1 évtől 5 évig terjedhető börtönrrel
büntetendő.

100. §. Aki valamely választott válas-
tói jogának gyakorlatában erőszakkal, vagy
büntetésre méltó cselekmény által fenyoge-
téssel megakadályoz, 500 frtg terjedhető
bírsággal, vagy 3 hónapig terjedő fogsággal
büntetendő.

Akik pedig a választási helyen erőszak-
tal használják a végett, hogy a választás
meg ne kezdhessekk, felbeszátikessék, vagy
pedig megfusztassék, a választói jognak 3
évre felfüggesztésével és 1 évtől 3 évig ter-
jedhető börtönrrel büntetendők.

101. §. Ha a 95., 96., 100. §-ban foglalt
hamisítás vagy visszadés közbívatnok
vagy község előjáról által követetik el,
ezen cselekmény súlyosabb beszámítás alá
esik, s ennek elkövető ellen az ugyanazon
§-ban kiszabott büntetésen felül a hivatal-
vesztés is mindig kimondandó.

102. §. Aki másnak neve alatt szavaz
vagy másnak neve alatt jelenti magát a sa-
vazásra, vagy aki egy kerülésben kétszer,
vagy több helyütt szavaz, vagy az is, ki mind-
ezen visszadésekhez tudva segédkezett nyuit,
200 frtg terjedhető bírsággal, vagy 6 hétig
terjedhető fogsággal esetleg hivatalvesztéssel
büntetendő.

103. §. Ki a választás színhelyén a
rendet zavartja, vagy oda fegyvert, vagy bot
tíz vizet, és azt a rendre ügyelő közeg fel-
hívására rögtön át nem adja, az illetékes
közigazgatási hatóság által rendőri uton 3

naptól 2 hónapig terjedhető fogsággal bü-
ntetendő.

104. §. A part vagy jelölt zászlóját,
jelvényét imaházra, állami, törvényhatósági,
városi vagy községi középületre, vagy
nyilvános iskolára kitűzni tilos, tiok továbbá
a zászló vagy jelvény erőszakos eltávolítása
oly helyről, hová azoknak kitűzése törvénye-
sen meg van engedve.

Nyilvános pártgyűlés, pártünnepély, kör-
menet, rendezett tanácsu városokban a pol-
gármesternél, másutt a törvényhatóság tisz-
viselőnél, s ha ilyen helyben nincs, a kö-
zségi előjáróságnál a megelőző napon mindig
bejelentendő, ezeken a polgármester, illető-
leg tiszviselő személyesen jelen lehet, az
előjáróság pedig magát megbízott által ké-
pviseletetheti.

A ki a zászlót, jelvényt a fentebb
megjelölt tiszylekre kitűzte vagy kitűze-
sét elrendelte, vagy ki a zászlót vagy jel-
vényt oly helyről, hová annak kitűzése meg-
engedve van, erőszakosan eltávolítja, vagy
megronogálja, vagy a be nem jelentett nyil-
vános pártgyűlést vagy pártünnepélyt ren-
delte, a közigazgatási hatóság által rendőri
uton szaz frtg terjedhető bírsággal, vagy 20
napig terjedhető fogsággal büntetendő.

A tiltott helyre tűzött zászlót, jelvényt
az előjáróság eltávolítani köteles.

Mídon e törvényhatóság területén lévő
választók józán megtekintetbe helyezett teljes
bizalommal nézek a közleg képviselő va-
lasztások elé, s ebbeli reményem megvalósít-
ását minden egyes választó polgár szívére
kötöm; egyuttal felhívom a községek előjár-
rószágit, mikép szigoruan örkökjen a felet, hogy
a törvény rendelkezeteinek minden irány-
ban érvény szerzessekk.

Kelt Zomborban, 1884. május 28-án.
Schmauz Endre s. k.
alispán.

Felelős szerkesztő és kiadó-lap tulajdonos:
MÜLLERGYULA.

HIRDETÉSEK.

Kavics-eladás.

A bajmoki vasut-állomá-
son mintegy 80—100 köb-
méter legjobb minőségű
törtköből való

KAVICS

jutányon áron eladó.
Bővebb felvilágosítást ad
Roheim N. Zomborban.

Egy tágas
gabonaneműk s egyéb termények el-
helyezésére alkalmas

magtár

a nagytemplom utcában
július hó 16-tól kiadó.

Bővebb értesítést nyujt
Özv. Birvalszkyné Zakó Maja
urhölgy. Nagytemplom-utca.

